

nőségeket kvalitatív vizsgálatoknak veti alá, izgalmas eredményre jut (*A vershelyzet*), akkor is, ha ezek egyike-másika olykor túlzottan általánosnak tűnik, mint pl. a címadó tanulmány végső megállapítása. Egészében véve a kötet jól példázza a kvantitatív vizsgálati módszerek helyét, szerepét az irodalomtudományban. Egy speciálisan minőségekkel foglalkozó, minőségi megállapításokra törekvő tudomány területén addig lehet mennyiségi kutatásokat végezni, amíg csak alapminőségek számszerű viszonyai vizsgálhatók. Hankiss e vizsgálataiból majdnem mindig adatszerű, vagy egészen általános, rendszerint kétértékű megállapításokat szűr le. Amint ezen alapminőségek új,

minőségi összegződését figyeljük, elkerülhetetlennek látszik a mennyiségi módszereknél jóval kevésbé egzakt személyes megfontolás (ahogy Hankiss nevezi: spekulatív intuíció) alapján történő értékelés, ami egyébként lehet mennyiségi adatok értékelése, interpretációja is, melyre szintén találhatunk kitűnő példákat Hankiss kötetében.

És bár úgy tűnik, e kötet módszere egymagában még nem oldja meg sikeresen a pontosabb, egzaktabb műelemzés problémáját, egyéb („minőségi”) eredményei mellett a maga nemében kitűnő útmutatást nyújt a további kutatások számára. (*Magvető Könyvkiadó 1969.*)

RITTER GÁBOR

LIPTÁK PÁL RAJZA